

**THE EFFECTIVENESS OF A BREAST- FEEDING
PROMOTION PROGRAMME IN POSTPARTUM WOMEN
AT HEALTH PROMOTION CENTER REGION 1 BANGKOK**

CHANTIRA WANNARACHOO

**With compliments
of**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN FAMILY HEALTH
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2003**

TH
C 459e
2003
c. 2

**ISBN 974-04-3209-3
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

THE EFFECTIVENESS OF A BREAST-FEEDING PROMOTION PROGRAMME
IN POSTPARTUM WOMEN OF HEALTH PROMOTION CENTER REGION I
BANGKOK.

CHANTIRA WANNARACHOO 4136102 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN FAMILY HEALTH

THESIS ADVISORS: POONSOOK SHUAYTONG B.Sc., M.Sc.
(HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING), SIRIKUL
ISARANURAG, M.D., M.P.H. (MCH), DIP. THAI BOARD OF PEDIATRICS,
SUTHAM NANTHAMONGKOLCHAI, PH.D. (DEMOGRAPHY)

ABSTRACT

The purpose of this quasi-experimental research was to determine the effectiveness of a breast-feeding promotion programme in term of the duration, exclusive breast-feeding practical means, and knowledge of breast-feeding practice on postpartum women at The Health Promotion Center Region I Bangkok. A selective sampling technique was used to select the primigravida aged 20-35 years old, with a gestational age >36 weeks, normal delivery and a newborn who could well suckle, normal nipple without any physical anomaly or contraindication for breast-feeding. A sample of 72 pregnant women were divided into two groups: the control (n=36) and experiment group (n=36). The experimental group was provided with the designed programme in co-operation with the social support of her husband, where as the control group was under the routine programme of the hospital. Encouragement postcard of 4-months exclusive breast-feeding was sent to all mothers by the second week of postpartum. The programme was run and data were collected between June 11th 2002 and September 16th 2002. Pre and post self-evaluation test were done to verify the knowledge, and practical concept gained from the training. The data analysis involved percentage, means, standard deviation, independent sample t-test and paired t-test.

Results showed that after implementing the programme, the experimental group had longer duration of exclusive breast-feeding, higher exclusive breast-feeding practice score compared to the control group had a statistical significance at p-value < 0.001 and < 0.001 respectively. Before the study both control and experimental groups had no statistical difference in general knowledge of breast-feeding practice at p-value > 0.001. After implementing the programme, the experimental group had a higher knowledge of breast-feeding practice score compared to the control group with a statistical significance at p-value < 0.001. And both groups also had a higher mean score of knowledge of breast-feeding practice after the programme with a statistical significance at P-value < 0.001.

In conclusion, the breast-feeding promotion programme could be an effective programme to prolong the duration of exclusive breast-feeding, enhance the practice of exclusive breast-feeding and knowledge of breast-feeding practice. Therefore it is recommended the social support of the husband to promote breast-feeding is basic to the growth and development of a baby and for all.

KEYWORDS : HUSBAND'S ROLE FOR BREAST-FEEDING PROMOTION

110 P. ISBN 974-04-3209-3

ประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวอย่างน้อย 6 สัปดาห์ ในหญิงหลังคลอด ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 1 กรุงเทพมหานคร (THE EFFECTIVENESS OF A BREAST-FEEDING PROMOTION PROGRAMME IN POSTPARTUM WOMEN OF HEALTH PROMOTION CENTER REGION 1 BANGKOK)

จันทิรา วรรณราช 4136102 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : พูนสุข ช่วยทอง วท.บ., วท.ม. (การเจริญพันธุ์และการวางแผนประชากร), ศิริกุล อิศรานุรักษ์ พ.บ. M.C.H. (Maternal and Child Health and Family Planning) ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์), สุธรรม นันทมงคลชัย Ph.D. (Demography)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวต่อระยะเวลาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียว วิธีปฏิบัติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียว และความรู้เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยหญิงตั้งครรภ์ 72 คน ที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลแม่และเด็ก ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 1 กทม. แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 36 คน และกลุ่มควบคุม 36 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ เป็นหญิงตั้งครรภ์แรกที่ มีอายุระหว่าง 20-35 ปี อายุครรภ์ 36 สัปดาห์ขึ้นไป ที่คลอดปกติ มีน้ำหนักปกติ ทารกที่คลอดสามารถกินนมแม่ได้ โดยไม่มีข้อจำกัดด้านการแพทย์ และไม่มีอาการอันเป็นอุปสรรคต่อการดูนมแม่ โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวตามที่ผู้วิจัยกำหนด ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับโปรแกรมปกติของโรงพยาบาลแม่และเด็ก และจะได้รับไปรษณียบัตรกระตุ้นเตือนให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวเป็นเวลา 4 เดือนในสัปดาห์ที่ 2 หลังคลอด ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 11 มิถุนายน 2545 ถึง 16 กันยายน 2545 ประเมินผลการทดลอง โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเองก่อนและหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent Sample t-test และ Paired Sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีระยะเวลาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวยาวนานกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) มีคะแนนเฉลี่ยวิธีปฏิบัติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่แตกต่างกัน ($p\text{-value} > 0.001$) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

จากผลการทดลองครั้งนี้จึงสรุปได้ว่า โปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียว โดยให้สามีมีส่วนร่วมมีผลทำให้หญิงหลังคลอดมีระยะเวลาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวยาวนานขึ้น มีวิธีปฏิบัติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวดีขึ้น ฉะนั้นจึงควรมีการส่งเสริมบทบาทของสามีให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียว อันจะเป็นพื้นฐาน ในการส่งเสริมสุขภาพ และพัฒนาการของทารก ให้เจริญเติบโตสมวัยและพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพต่อไป